

Handläggare
Ruben Christensen
Telefon: 0850818057

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2019-11-19

Uppdatering av Stockholms stads program för upphandling och inköp

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till uppdatering av Stockholms stads program för upphandling och inköp.

Sammanfattning

I budget 2019 fick kommunstyrelsen i uppdrag att uppdatera stadens program för upphandling och inköp, med särskilt fokus på strategier för ökad valfrihet, mångfald och hållbarhet. Utgångspunkten har varit att synliggöra och förstärka inköpsarbetets strategiska betydelse för utveckling av stadens verksamheter. Betoning har bland annat lagts på kostnadseffektivitet, innovation, utveckling av beställarkompetensen samt en aktiv uppföljning av stadens inköp.

Förvaltningen anser att det är positivt att inköp ses som en helhet där upphandling ingår i det övergripande inköpsarbetet. Att mer vikt läggs på branschdialog och samarbete kommer också gynna staden både kvalitetsmässigt och ekonomiskt.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges beslut om stadens budget 2019 fick kommunstyrelsen i uppdrag att uppdatera Stockholms stads program för upphandling och inköp. Programmet ska i enlighet med uppdraget uppdateras med särskilt fokus på strategier för ökad valfrihet, mångfald och hållbarhet.

Stadsledningskontoret har även sett ett behov av att uppdatera programmet med hänsyn till resultatet av beslut i kommunfullmäktige i de ärenden som legat till grund för arbetet med utveckling av stadens inköpsarbete. Det gäller ärendena Förstärkt gemensam upphandlings- och inköpsorganisation (dnr 171-1308/2016) samt ärendet Centralupphandling av gemensamt upphandlingssystem (E-upphandlingsstöd) och

avtalshanteringsystem (dnr 170-557/2017). Genomförandet av uppdragen i dessa två ärenden har skett inom ramen för Projekt VINST.

Stadsledningskontoret har nu presenterat ett förslag till uppdaterat program. Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till ett antal instanser, bland annat Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 29 november.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi.

Remissen i sammanfattning

Utgångspunkten vid utarbetandet av förslaget till program för inköp har varit att synliggöra och förstärka inköpsarbetets strategiska betydelse för utveckling av stadens verksamheter. Betoning har bland annat lagts på vikten av kostnadseffektivitet, innovation, utveckling av beställarkompetensen samt en aktiv uppföljning av stadens inköp.

Stadsledningskontoret föreslår även en uppdatering av programmet med hänsyn till resultatet av de beslut i kommunfullmäktige om utveckling av inköpsarbetet som har uppnåtts inom ramen för arbetet i Projekt VINST (Verktyg för Inköp i Stockholms stad).

Förslaget till program har utgått från kommunfullmäktiges inriktningsmål för mandatperioden samt mål och uppdrag för olika verksamheter.

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Till innehåll och disposition bygger det i flera delar på det nuvarande programmet för upphandling och inköp. Förslaget nytt namn är Stockholms stads program för inköp 2020-2023. Att ordet ”upphandling” tagits bort ur titeln syftar till att inskräpa att upphandling endast är ett delmoment i inköpsprocessen.

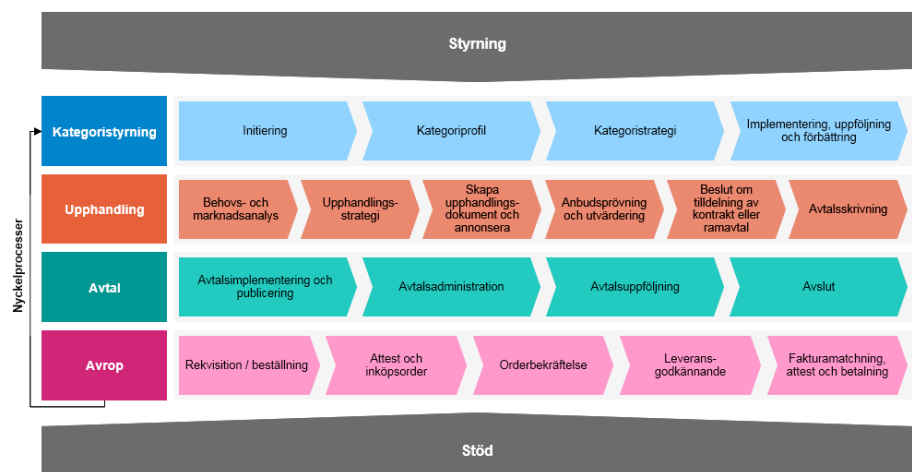
Programmet är i huvudsak uppdaterat respektive förstärkt inom följande områden:

- Justering till kommunfullmäktiges nya inriktningsmål
- Betoning av att inköpsarbetet ska bidra till kostnadseffektivitet, en väl fungerande konkurrens och en mångfald av aktörer

- Mål för inköpsarbetet
- Benämningen av programmet
- Tillägg av stadens gemensamma inköpsprocess och processramverk
- Betoning på frågor om miljö och klimat inom inköpsarbetet, inklusive djurskydd och etisk handel
- Vägledning till kravställande inom kost genom stadens matstrategi God, hälsosam och klimatsmart mat
- Fokus på samverkan inom staden gällande bland annat kategoribaserat arbetssätt¹
- Betoning på ökad användning av innovationsupphandling
- Justering av obligatoriska roller och funktioner för samordning av inköpsarbetet i staden
- Giltighetstid för programmet

I samband med att stadens gemensamma inköpsprocess tagits fram, har betoningen legat på att det är hela inköpsprocessen, från behov till betalning, som är avgörande för ett effektivt inköpsarbete. Målet är en sammanhållen digital inköpsprocess. För att tydligare betona vikten av att beakta hela inköpsprocessen, med tyngdpunkt på förarbete och en aktiv avtalsförvaltning, föreslår stadsledningskontoret att benämningen på programmet blir Stockholms stads program för inköp.

Den sammanhållna inköpsprocessen gestaltas genom följande processkarta.

Farsta stadsdelsförvaltning
Ekonomi

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-508 180 00
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Stadsledningskontoret föreslår att programmet innehåller krav på att förvaltningar och bolag ska bidra med resurser till det gemensamma

¹ Inköpsprocessen inom olika produktkategorier planeras och genomförs utifrån analys av t.ex. behov, inköpsmönster och marknadsförhållanden

kategoribaserade arbetssättet under programmets giltighetstid. Inom inköpsarbetet finns en stor potential för samverkan över hela staden.

Programmet föreslås fungera som inriktning och målbild för stadens inköpsarbete under den aktuella perioden, 2020-2023. Frågor om hur de övergripande målen ska genomföras i praktiken behandlas i de tillämpningsanvisningar som kompletterar programmet. Där beskrivs närmare specifika strategier och genomförandeåtgärder ur olika perspektiv.

Utöver förslaget till program för inköp föreslås att klausulen för meddelarfrihet och meddelarskydd uppdateras. Klausulen framgår av bilaga 2 till programmet. Uppdateringen omfattar ett förtydligande av när klausulen ska tillämpas. Klausulen är i övrigt oförändrad vad gäller lydelsen och de krav som ställs på leverantören.

Vissa ansvarsområden för nämnder och styrelser uppdateras och andra läggs till. Utöver de som existerade redan i det förra programmet har följande punkter omarbetats eller lagts till.

- Ansvar för upphandling och ingångna avtal utökas till att innefatta hela inköpsprocessen såväl som stadens styrdokument inom inköp.
- Stadens inköp ska nu användas som ett medel för att kvalitetsutveckla verksamheterna samt för att driva utvecklingen i innovativ och ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar riktning.
- Det specificeras att nämnderna ansvarar för att säkerställa att resurser avsätts för att införandet av kategoristyrning, gemensamma arbetssätt, processer och systemstöd ska få effekt i organisationen. Detsamma gäller för säkerställandet att det finns tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för att kunna kravställa, genomföra och följa upp upphandlingar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att stadens program för upphandling och inköp uppdateras. En välfungerande inköpsprocess är ekonomiskt viktigt inom samtliga förvaltningar och bolag. Hur riktlinjer tillämpas kan på många sätt främja stadens mål, både de ekonomiska och de som gäller en långsiktigt hållbar stad. Att synliggöra och förstärka inköpsarbetets strategiska betydelse ska förhoppningsvis bidra till en högre kvalitet i de varor och tjänster som köps in och hjälpa beställare inom våra verksamheter att göra

rätt. Detta kan exempelvis innebära att miljöfarliga artiklar utesluts från stadens inköpssystem eller att enbart ekologiska livsmedel finns att tillgå.

Samtidigt förväntas en utveckling mot ökat fokus på kvalitet premiera långsiktigt hållbara produkter och leverantörer. Det ligger även i linje med stadens målsättning om ökad kostnadseffektivitet. Förvaltningen anser här att projektet VINST ska kunna spela en viktig roll genom att inköpsarbetets strategiska roll synliggörs. Att kompetensutveckling inom inköp ges ökad vikt ser förvaltningen också som en viktig del i att uppnå kommunfullmäktiges mål, där stadsledningskontoret kan bistå med stöd till samverkan inom staden.

Finansborgarrådet tar i sitt förslag till budget för 2020 upp att staden har mycket att vinna på att ha fördjupad branschdialog med företag som verkar i staden. Ökad vikt läggs på samarbeten med privata aktörer för att förbättra inköpsarbetet. Exempelvis är andel upphandlingar där marknadsdialog² har genomförts en av de obligatoriska nämndindikatorerna för 2020. Förvaltningen föreslår därför att ett ökat fokus läggs på marknadsdialog även i inköpsprogrammet. I det arbetet har stadsledningskontoret och serviceförvaltningen en viktig roll vad gäller samordning av förvaltningarna och stöttning i det praktiska införandet av programmets punkter.

Genom programmets namnbyte signaleras att fokus ska ligga på hela inköpskedjan, där upphandling ingår. Detta ser förvaltningen som positivt då det krävs en helhetsbild för att arbeta på ett effektivt och långsiktigt hållbart sätt. Förhoppningen är dock att upphandling även fortsatt har stort fokus i och med dess vikt för väl utformade avtal med leverantörer.

Kostens betydelse, både vad gäller medborgarnas hälsa och stadens påverkan på klimatet, är stor. Som ett steg i att arbeta långsiktigt hållbart anser förvaltningen därför att det är positivt att det finns en gemensam matstrategi för stöd med exempelvis kravställande genom *God, hälsosam och klimatsmart mat*.

---

² Dialog med aktörer verksamma inom aktuell bransch för att exempelvis få kunskap om vilka lösningar marknaden kan erbjuda eller hur kostnadsbildningen ser ut

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Marcus Grönqvist
Avdelningschef

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till uppdatering av Stockholms stads program för upphandling och inköp

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Sandström, Stadsdelsdirektör	2019-11-01
Marcus Grönqvist, Avdelningschef	2019-11-01